

Hailuoto, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulu, Tyrnävä

Oulun seudun ympäristönsuojelumääräysten perustelut

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta 11.12.2024 § 145

Sisällys

Johdanto	4
1. Yleiset määräykset	5
1 § Tavoite	5
2 § Määräysten antaminen ja valvonta	5
3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin	5
4 § Paikalliset olosuhteet	6
2. Jätevedet ja vesiensuojelu	7
5 § Jätevesien käsittely vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella	7
6 § Jätevesien käsittely pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä	8
7 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu	9
8 § Rantapuuston hakkuujätteet	10
9 § Hulevesien käsittely pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä	10
10 § Lumen vastaanotto- ja varastointipaikat	11
3. Jätteet	12
11 § Jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa	12
4. Polttoaineet ja muut vaaralliset kemikaalit	14
12 § Yleiset määräykset vaarallisten nestemäisten kemikaalien varastoinnista ja käsittelystä	14
13 § Maanpäällisiä polttoaine- ja kemikaalisäiliöitä koskevat määräykset	15
14 § Maanalaisia polttoaine- ja kemikaalisäiliöitä koskevat määräykset	15
15 § Maanalaisen säiliön käytöstä poisto	16
16 § Säiliöiden täyttö- ja kaluston tankkauspaikat	16
5. Melun ja värinän torjunta	18
17 § Erityisen häiritsevä melu tai värinä yöaikaan	18
18 § Ilmoitusvelvollisuus erityisen häiritsevää melua tai värinää aiheuttavasta toiminnasta	18
19 § Tiedotusvelvollisuus erityisen häiritsevää melua tai värinää aiheuttavasta toiminnasta	20
20 § Äänentoistolaitteiden käyttö	20

6. Ilmansuojelu	21
21 § Rakennusten julkisivujen ja muiden rakenteiden kunnostaminen	21
22 § Kulkuväylien, pihojen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitotyöt	21
7. Muut määräykset	22
23 § Maa-ainesten käsittely ja varastointi	22
24 § Tilapäinen kiviaineksen murskaus	22
25 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja	22
26 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä	23
27 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta ja laiminlyönnistä	23
8. Määräysten voimaantulo	24
28 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo	24

Johdanto

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 202 §:n mukaan kunta voi antaa lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä (kunnan ympäristönsuojelumääräykset).

Lain täytäntöönpanemiseksi annetut asetukset ovat usein yleisluonteisia eikä niillä voida ottaa huomioon paikallisia ympäristönsuojelullisia tarpeita. Ympäristönsuojelumääräykset täydentävät osaltaan ympäristönsuojelulakia ja sen nojalla annettuja asetuksia siten, että paikalliset olosuhteet ja ympäristön erityispiirteet otetaan huomioon. Määräyksillä ei voida lieventää lain vaatimuksia.

Ympäristönsuojelulain 202 §:n mukaan määräykset voivat koskea seuraavia asioita:

- toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia
- erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa
- toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella
- sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon
- sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan.
- valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista
- vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

1. Yleiset määräykset

1 § Tavoite

Ympäristönsuojelumääräysten yleinen tavoite on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen sekä pilaantumisesta aiheutuvien haittojen poistaminen ja vähentäminen.

Ympäristön pilaantumisella tarkoitetaan ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaisesti sellaista ihmisen toiminnasta johtuvaa aineen, energian, melun, värinän, säteilyn, valon, lämmön tai hajun päästämistä, johtamista tai jättämistä ympäristöön, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa terveyshaittaa, haittaa luonnolle ja sen toimintoille, luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista, ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä, ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä, vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle tai muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Ympäristönsuojelumääräysten tulee perustua paikalliseen tarpeeseen. Määräykset on laadittu seudullisena ja niissä on huomioitu ympäristöolosuhteet Hailuodossa, Kempeleessä, Limingassa, Lumijoella, Muhoksella, Oulussa ja Tyrnävällä.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

Ympäristönsuojelulain 22 §:n 1 momentin mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta toimii Oulun kaupungin sekä Hailuodon, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen ja Tyrnävän kuntien ympäristönsuojeluviranomaisena.

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta voi siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle siten kuin ympäristönsuojelulain 22 §:ssä ja kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 7 §:ssä on säädetty.

3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin

Ympäristönsuojelumääräykset ovat ympäristönsuojelulain mukainen ohjauskeino. Ympäristönsuojelulain 202 §:n 2 momentissa on lueteltu ne asiat, joista kunnallisia ympäristönsuojelumääräyksiä ei voida antaa.

Ympäristönsuojelumääräykset ovat voimassa määräyksessä luetelluissa kunnissa, jotka muodostavat Oulun seudun ympäristötoimen toimialueen. Määräykset ovat voimassa pääosin koko toimialueella. Lisäksi on annettu joitakin määräyksiä, jotka koskevat vain ympäristönsuojelumääräysten 4 §:ssä tarkoitettua pohjavesialuetta ja rantavyöhykettä.

Ympäristönsuojelumääräykset on annettu ympäristönsuojelullisin perustein. Ympäristönsuojelun tason turvaamiseksi on perusteltua määrätä, että useita kunnallisia määräyksiä sovellettaessa tulee ympäristönsuojelumääräyksiä noudattaa silloin kun ne johtavat parempaan ympäristönsuojelun tasoon. Ympäristönsuojelumääräysten valmistelussa on pyritty siihen, etteivät ne ole ristiriidassa muiden kunnallisten määräysten kanssa.

Ympäristönsuojelumääräykset sitovat yksityisten henkilöiden, yritysten ja yhteisöjen ohella myös viranomaisia. Siten kunnan muiden viranomaisten tulee päätöksissään ottaa huomioon, mitä kyseisestä asiasta on ympäristönsuojelumääräyksissä säädetty.

4 § Paikalliset olosuhteet

Määräyksessä esitetään ympäristönsuojelullisesti erityishuomiota vaativat alueet, joille on annettu niitä erikseen koskevia määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Pohjavesialueilla tarkoitetaan ELY-keskuksen luokittelemia ja rajaamia Oulun seudun ympäristötoimen toimialueella olevia pohjavesialueita. Ympäristönsuojelulain 17 §:ssä säädetään pohjaveden pilaamiskiellosta. Kielto on ehdoton eikä sen vastaiselta toiminnalta edellytetä konkreettista pilaantumisen aiheutumista, vaan jo pilaantumisen vaaran aiheuttaminen on kiellettyä. Pohjaveden pilaantumisriskin vuoksi muista alueista poikkeavat määräykset 1-, 2- ja E-luokan pohjavesialueilla ovat perusteltuja.

Ajantasaiset pohjavesialueet ovat saatavilla Suomen ympäristökeskuksen ja ELY-keskusten ylläpitämästä [karttapalvelusta](#).¹

Rantavyöhykkeellä tarkoitetaan sellaista rannan osaa, jolle sijoittuvalla rakentamisella on välitöntä vaikutusta järveen, lampeen, jokeen tai vastaavaan vesistöön. Vesiensuojelun kannalta rantaan rajoittuva rantavyöhyke on määritelty riittävän leveäksi, ympäristönsuojelulain 156 a §:n mukaisesti enintään 100 metrin etäisyydeksi vesistön keskivedenkorkeuden tai meren teoreettisen keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Rantavyöhykkeellä tehtäviä toimenpiteitä on tarpeen rajoittaa pintavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.

Ajantasainen rantavyöhykkeen rajausta on saatavilla Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämästä [karttapalvelusta](#).²

¹ Suomen ympäristökeskus, 2024. Vesi.fi-karttapalvelu: pohjavesialueet. www.vesi.fi/karttapalvelu/

² Suomen ympäristökeskus, 2024. Hajajätevesien YSL:n mukaiset siirtymäaika-alueet -karttapalvelu. www.arcg.is/nr4eK

2. Jätevedet ja vesiensuojelu

5 § Jätevesien käsittely vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella

Määräys koskee pääasiassa sellaisia vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella olevia kiinteistöjä, jotka eivät ole liittyneet vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin. Määräys on annettu kiinteistöjen jätevesien johtamisen ja käsittelyn asianmukaisuuden varmistamiseksi sekä jätevesistä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Jätevesien käsittelystä ja johtamisesta säädetään lisäksi ympäristönsuojelulain 16 luvussa ja valtioneuvoston asetuksessa talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017, ns. jätevesiasetus).

Määräyksessä jätevedellä tarkoitetaan ympäristönsuojelulain 154 §:n talousjäteveden määritelmän mukaisesti asuntojen, toimistojen, liikerakennusten ja laitosten vesikäymälöistä, keittiöistä, pesutiloista ja niitä vastaavista tiloista ja laitteista peräisin olevaa jätevettä sekä ominaisuuksiltaan ja koostumukseltaan vastaavaa karjatilojen maitohuoneista tai muusta elinkeinotoiminnasta peräisin olevaa jätevettä.

Ympäristönsuojelulain 16 luvun 155 §:ssä säädetään jätevesien yleisestä puhdistamisvelvollisuudesta. Jos kiinteistöä ei ole liitetty vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin, jätevedet on johdettava ja käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Puhdistamattomat jätevedet sisältävät ravinteita, orgaanista happea kuluttavaa ainesta ja bakteereja. Talousjätevesien käsittelyn osalta paras käyttökelpoinen tekniikka on jätevesien johtaminen vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin. Mikäli se ei ole mahdollista, kyseeseen tulee yleensä kiinteistökohtainen jätevesien käsittelyratkaisu. Jätevesien käsittelyjärjestelmiä ovat maahanimeyttämö, maasuodattamo ja pienpuhdistamo.

Jätevesien käsittelyjärjestelmän sekä puhdistettujen jätevesien purkupaikan sijoittamisen vähimmäisetäisyysvaatimukset perustuvat yleisesti käytössä oleviin suojaetäisyyksiin sekä Haja-asutuksen jätevedet -oppaassa³ esitettyihin ohjeellisiin suojaetäisyyksiin. Etäisyysvaatimusten perusteet ovat ensisijaisesti vesistönsuojellullisia, mutta myös terveydensuojellullisia. Lisäksi niillä ehkäistään muuta ympäristön pilaantumista, kuten mahdollisia hajuhaittoja.

Vähimmäisetäisyydet määritellään aina tapauskohtaisesti ja ne voivat olla määräyksessä mainittuja etäisyyksiä pidemmät esimerkiksi maaperän laadusta ja ympäristöolosuhteista johtuen. Esimerkiksi maaperän laatu voi vaikuttaa veden johtuvuuteen.

Sijoittamalla jätevesien käsittelyjärjestelmä siten, että tulvavesi ei pääse järjestelmään, varmistetaan järjestelmän toimivuus ja estetään jätevesien huuhtoutuminen ympäristöön.

Järjestelmien sijoittamista koskevien määräysten soveltaminen ennen vuotta 2015 rakennettuihin jätevesien käsittelyjärjestelmiin on tarkoituksenmukaista liittää jätevesijärjestelmän uusimiseen.

Jäteveden varastointiin tarkoitettun umpisäiliön tulee olla tehdasvalmisteinen, jotta jäteveden mahdollinen valuminen maaperään ja pohjaveteen estyy.

³ Ympäristöministeriö, 2017. Haja-asutuksen jätevedet: lainsäädäntö ja käytännöt. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-11-4740-1>

Jätevesien käsittelyjärjestelmänä käytettävät vanhat öljysäiliöt ja betonirengaskaivot eivät täytä tiiviiden vaatimusta ja aiheuttavat ympäristön pilaantumisriskin.

Määräyksessä tarkoitettu jätevesien määrä katsotaan vähäiseksi, kun kiinteistön vuotuinen vedenkulutus on vähäistä. Lähtökohtana on, että kantoveden varassa olevan rakennuksen jätevesimäärä on niin pieni, ettei erityistä jätevesien käsittelyä tarvita. Rakennukset, joiden varusteluun kuuluu esimerkiksi pyykinpesukone tai astianpesukone, eivät yleensä ole jätevesimäärältään vähäisiä. Jätevesien määrän vähäisyys ratkaistaan tapauskohtaisesti ja kuormituksen kannalta kokonaisvaltaisesti.

Vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi on tarpeen määrätä, että vähäisiäkään jätevesiä ei saa johtaa suoraan vesistöön tai ojaan.

6 § Jätevesien käsittely pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä

Määräys koskee pääasiassa sellaisia vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella olevia kiinteistöjä, jotka eivät ole liittyneet vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin. Määräys on annettu kiinteistöjen jätevesien johtamisen ja käsittelyn asianmukaisuuden varmistamiseksi sekä jätevesistä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Määräyksessä jätevedellä tarkoitetaan ympäristönsuojelulain 154 §:n talousjäteveden määritelmän mukaisesti asuntojen, toimistojen, liikerakennusten ja laitosten vesikäymälöistä, keittiöistä, pesutiloista ja niitä vastaavista tiloista ja laitteista peräisin olevaa jätevettä sekä ominaisuuksiltaan ja koostumukseltaan vastaavaa karjatilojen maito huoneista tai muusta elinkeinotoiminnasta peräisin olevaa jätevettä.

Ympäristönsuojelulain 156 c §:n mukaan ympäristönsuojelumääräyksissä voidaan asettaa talousjätevesien puhdistamiselle välttämättömät, ympäristöolosuhteista johtuvat, perustasoa tiukemmat puhdistusvaatimukset. Jätevesien tiukempi puhdistustaso pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä on tarpeen pohjaveden pilaantumisvaaran ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaisen pohjaveden pilaamiskiellon vuoksi jätevesien käsittelylle pohjavesialueella on annettu muita alueita tiukemmat määräykset. Määräyksen mukaisesti pohjavesialueella kaikki jätevedet on joko johdettava vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin tai kerättävä umpisäiliöön ja toimitettava käsiteltäväksi jätevedenpuhdistamolle. Jätevesien käsittely tiiviissä jätevesien käsittelyjärjestelmässä ja käsiteltyjen jätevesien johtaminen pohjavesialueen ulkopuolelle on mahdollista vain poikkeustilanteissa, lähinnä kiinteistön sijaitessa pohjavesialueen rajalla.

Vesistöihin kohdistuvaa ravinnekuormitusta voidaan tehokkaimmin vähentää rantavyöhykkeellä noudattamalla jätevesien puhdistuksessa jätevesiasetuksen 4 §:n mukaista, perustasoa ankarampaa puhdistustasoa. Jätevesiasetuksen 4 §:ssä säädetty ankarampi puhdistustaso edellyttää jätevesien puhdistamista siten, että niistä ympäristöön aiheutuva kuormitus vähenee orgaanisen aineen osalta

vähintään 90 %, kokonaisfosforin osalta vähintään 85 % ja kokonaistypen osalta vähintään 40 % verrattuna käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen.

Muut kuin vesikäymälän vähäiset jätevedet (ns. kantovesi) voidaan määräyksen mukaisesti imeyttää esimerkiksi saostuskaivokäsittelyn jälkeen tai imeytyskaivon kautta maaperään, koska vähäisten jätevesimäärien aiheuttama ympäristön pilaantumisriski on vähäinen. Lähtökohtana on, että kantoveden varassa olevan rakennuksen jätevesimäärä on niin pieni, ettei erityistä jätevesien käsittelyä tarvita. Rakennukset, joiden varusteluun kuuluu esimerkiksi pyykinpesukone tai astianpesukone, eivät yleensä ole jätevesimäärältään vähäisiä. Jätevesien määrän vähäisyys ratkaistaan tapauskohtaisesti ja kuormituksen kannalta kokonaisvaltaisesti.

7 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu voi aiheuttaa ympäristön pilaantumisen seurauksena yleisen viihtyisyyden ja alueen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä. Tämän vuoksi määräyksellä on kielletty pesu katu- ja tiealueilla sekä muilla yleisessä käytössä olevilla alueilla kuten esimerkiksi puistoissa sekä virkistys- ja pysäköintialueilla.

Yleiset katu- ja tiealueet on hulevesiviemäroity niin, että viemärit johtavat hulevedet suoraan lähiympäristöön puhdistamattomina. Vesistöhaittojen ehkäisemiseksi jätevesien johtaminen hulevesiviemäriin tai vesistöön on kielletty määräyksellä.

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesuvedet ovat jätevesiä, jotka on käsiteltävä kuten muutkin jätevedet. Pesuvedet voivat sisältää esimerkiksi öljyjä, rasvoja ja metalleja. Viemäriverkoston ja kiinteistökohtaisten jätevesien käsittelyjärjestelmien toiminnan kannalta on tarpeen, että jätevedet esikäsitellään ennen jätevesiviemäriin johtamista hiekan- ja öljynerottimessa. Useat kiinteistökohtaiset jätevesien käsittelyjärjestelmät eivät toimintaperiaatteensa tai mitoituksensa takia sovellu liuotinpitoisten jätevesien tai ammattimaisessa pesussa syntyvien jätevesimäärien käsittelyyn. Tarkoitukseen hyväksytyllä jätevesien käsittelyjärjestelmällä tarkoitetaankin järjestelmää, joka on sitä koskevassa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa (132/1999) luvassa hyväksytty myös liuotinpitoisten pesujätevesien tai ammattimaisesta pesusta syntyvien jätevesimäärien käsittelyyn. Mikäli tällaista hyväksyntää ei ole, voidaan järjestelmä katsoa tarkoitukseen hyväksytyksi myös silloin, kun laitteiston valmistajalta tai suunnittelijalta saadaan kirjallinen lausunto siitä, että laitteisto sopii siihen johdettavaksi esitettyjen jätevesien käsittelyyn.

Määräyksen mukaan liuotinpesuaineiden käyttö pesussa on sallittu ainoastaan paikassa, jossa vedet johdetaan hiekan- ja öljynerottimen kautta jätevesiviemäriin tai muuhun hyväksytyyn jätevesien käsittelyjärjestelmään. Liuotin, liuennut lika ja muut pesuaineiden ympäristölle vaaralliset ainesosat kulkeutuvat helposti maaperässä veden mukana, jolloin jätevesien johtamisesta maaperään tai hulevesiviemäriin voi aiheutua ympäristön ja pohjaveden pilaantumista. Jos pesuaine sisältää liuottimia, on siitä mainittu pesuainepakkauksessa.

Määräyksen mukaan ammattimainen ja muu vastaava usein toistuva pesu on sallittu ainoastaan paikassa, jossa vedet johdetaan hiekan- ja öljynerottimen kautta jätevesiviemäriin tai muuhun hyväksytyyn jätevesien käsittelyjärjestelmään. Ammattimaisessa tai muutoin usein toistuvassa pesussa syntyy yleensä huomattavan paljon jätevesiä, joiden johtaminen ympäristöön voi aiheuttaa ympäristön pilaantumista. Tästä syystä määräyksessä on edellytetty jätevesien esikäsittelyä ja johtamista jätevesiviemäriin tai muuhun hyväksytyyn jätevesien käsittelyjärjestelmään, vaikka pesu tapahtuisi pelkällä vedellä tai liuotinvapailla pesuaineilla.

Pesutoimintaa pidetään ammattimaisena, jos se täyttää yritys- tai ansiotoiminnan tunnusmerkit. Esimerkiksi tilapäinen pop-up autonpesu katsotaan ammattimaiseksi. Ammattimaista pesua vastaava muu usein toistuva pesu voi olla esimerkiksi usean auton toistuva pesu samalla alueella, liikennöitsijän tai urakoitsijan suorittama oman kaluston toistuva pesu varikko- tai varastointialueella.

Määräyksen mukaan pohjavesialueilla liuotinvapaiden ja liuotinta sisältävien pesuaineiden käyttö on sallittu ainoastaan paikassa, jossa vedet johdetaan hiekan- ja öljynerottimen kautta jätevesiviemäriin tai muuhun hyväksytyyn jätevesien käsittelyjärjestelmään. Pohjavesialueilla ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja laitteiden pesu pesuaineilla aiheuttaa pohjaveden pilaantumisvaaran, mikäli jätevedet pääsevät imeytymään maaperään. Satunnainen pesu pelkällä vedellä on pohjavesialueella kuitenkin sallittu.

Määräyksen mukaan muualla kuin pohjavesialueella pesu on sallittu satunnaisesti pelkällä vedellä tai liuotinvapailla pesuaineilla, jos pesuvedet voidaan imeyttää maahan tai johtaa siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumista. Satunnaisesta pesusta muodostuvat jätevedet sisältävät yleensä vain vähäisiä määriä epäpuhtauksia, joten jätevedet voidaan imeyttää maaperään. Pesuvesiä ei kuitenkaan saa johtaa hulevesiviemäriin, kiinteistön ulkopuolelle tai suoraan vesistöön. Satunnaisella pesulla tarkoitetaan esimerkiksi kotitalouksien omassa käytössä olevien ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesua.

8 § Rantapuuston hakkuujätteet

Vesistöön jätetty tai sinne kulkeutunut rantapuuston hakkuujäte voi vaikeuttaa vesistön virkistyskäyttöä, rehevöittää vesistöjä ja aiheuttaa hajoamisen myötä hajuhaittoja. Määräyksellä ehkäistään vesistön pilaantumista sekä vesistön virkistyskäytölle ja rannan asukkaille aiheutuvia haittoja.

9 § Hulevesien käsittely pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä

Hulevedellä tarkoitetaan maan pinnalta, rakennuksen katolta tai muilta vastaavilta pinnoilta pois johdettavaa sade- tai sulamisvettä sekä perustusten kuivatusvettä. Teollisuus- ja yritys-kiinteistöjen varasto-, terminaali- ja logistiikka-alueilta tuleva hulevesi sisältää ravinteiden ja epäpuhtauksien lisäksi usein myös haitallisia aineita, kuten öljyjä ja raskasmetalleja. Tämän vuoksi nämä hulevedet on käsiteltävä pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä ennen hulevesiviemäriin tai maastoon johtamista. Määräyksellä vähennetään hulevesistä aiheutuvaa vesistökuormitusta ja suojellaan pohjaveden laatua.

10 § Lumen vastaanotto- ja varastointipaikat

Lumen vastaanottopaikalla tarkoitetaan aluetta, joka on tähän tarkoitukseen erikseen varattu ja jonne tuodaan lunta loppusijoitusta varten. Lumen varastointipaikalla tarkoitetaan henkilön tai yrityksen omistuksessa tai hallinnassa olevaa paikkaa, johon varastoidaan muualta tuotua lunta. Määräystä ei sovelleta esimerkiksi kiinteistön pysäköintialueen laidalle kasattavaan lumikasaan.

Lunta ei luokitella jätteeksi, mutta lumen varastoinnilla ja sulamisvesillä voi olla ympäristölle haitallisia vaikutuksia. Pysäköintialueilta, kaduilta, kevyen liikenteen väyliltä ja muilta vastaavilta alueilta tuotava lumi voi sisältää roskaa ja muita lika-aineita, kuten esimerkiksi ajoneuvoista valunutta öljyä, liikenteen päästöistä peräisin olevia raskasmetalleja sekä hiekoitushiekkaa, joista voi aiheutua roskaantumista ja muuta ympäristön pilaantumista. Tämän vuoksi lumen vastaanotto- ja varastointipaikka on sijoitettava siten, että määräyksessä mainitut haitalliset vaikutukset voidaan ehkäistä.

Määräys lumen vastaanotto- ja varastointipaikan sijoittumisesta muualle kuin pohjavesialueelle, vesistöön tai jäälle on annettu pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Ympäristönsuojelulain 14 §:n mukaisesti pilaantumisen aiheuttaja tai toiminnanharjoittaja vastaa toiminnasta syntyvien haittojen ennaltaehkäisemisestä ja ympäristöhaittojen poistamisesta.

3. Jätteet

11 § Jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa

Jätteen ammattimainen tai laitospäinen hyödyntäminen edellyttää aina joko ympäristölupaa tai ilmoitusta ELY-keskukselle (ns. MARA-ilmoitus). Käytännössä on kuitenkin ilmennyt tarvetta hyödyntää vähäisiä määriä pilaantumattomia maa-aineksia (jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 179/2012 jäteluettelon mukainen jäte), kierrätysasfalttia tai betoni- ja tiilijätettä maarakenteissa korvaamaan neitseellisiä maa-aineksia. Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi on tarpeen antaa näiden jätteiden hyödyntämistä koskeva määräys.

Määräys koskee jätteen hyödyntämistä. Maa-aineksen jäteluonnetta voidaan arvioida sen perusteella, aiheuttavatko maa-aineksen sisältämät haitta-ainepitoisuudet ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, onko jatkokäyttö varmaa ja suunnitelmallista sekä onko jatkokäyttö mahdollista ilman muuntamistoimia. Jos kyseessä on pilaantumaton maa-aines, joka toimitetaan käyttökohteeseen suoraan tai lyhyen välivarastoinnin jälkeen (enintään vuosi ja käyttökohde tiedossa välivarastoitteessa eli hyödyntäminen on varmaa) ja maa-aines soveltuu käyttökohteeseen suunnitelmaan perustuen (hyödyntäminen on suunnitelmallista) eikä jatkokäyttö edellytä muuntamistoimia (hyödyntäminen sellaisenaan), niin maa-ainesta ei tällöin katsota jätteeksi (Ympäristöministeriö, 2015⁴). Määräys ei koske tilanteita, joissa pilaantumattoman maa-aineksen hyödyntäminen perustuu viranomaisen myöntämään lupaan, esimerkiksi rakennus- tai maisematyölupaan.

Määräyksellä säädellään hyödyntämistä, joka tulkitaan pienimuotoiseksi eli ei-ammattimaiseksi tai laitospäiseksi, eikä se siksi edellytä ympäristölupaa tai eräiden jätteiden hyödyntämistä maarakentamisessa koskevan valtioneuvoston asetuksen (843/2017, ns. MARA-asetus) mukaista ilmoitusta ELY-keskukselle. Jätteen ei-ammattimaista hyödyntämistä voi olla esimerkiksi sellainen pienimuotoinen hyödyntäminen, jossa purettavasta rakennuksesta syntyviä tiiliä hyödynnetään purku-kiinteistöllä kiinteistön omistajan tai haltijan omana työnä. Hyödyntämisen tulee olla kertaluontoista eli jätettä hyödynnetään kerran samalla paikalla ja samaan tarkoitukseen. Kotitaloudessa ja siihen rinnastettavassa toiminnassa syntyvän betoni- ja tiilijätteen kertaluontoinen hyödyntäminen on sallittu, sillä syntyvän jätteen määrä on vähäinen ja jätteet ovat lähtökohtaisesti puhtaampia. Kotitaloudeksi rinnastettavalla toiminnalla tarkoitetaan esimerkiksi maataloustoimintaa.

Kierrätysasfaltin, betoni- ja tiilijätteen kertaluontoinen ja pienimuotoinen hyödyntäminen maarakentamisessa on kielletty pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Hyödynnetystä jättemateriaalista voi liueta maaperään haitallisia aineita, jotka voivat kulkeutua pohjaveteen ja vesistöihin.

Maarakentamisessa hyödynnettävä jättemateriaali on käsiteltävä soveltuvaan palakokoon. Määräyksen enimmäispalakoot perustuvat ns. MARA-asetukseen. Määräyksen mukaisesti hyödynnettävien ylijäämämaiden tulee olla puhtaita. Betoni- ja tiilijäte ei saa sisältää ympäristölle tai terveydelle haitallisia aineita, terästä eikä muuta rakennusjätettä.

⁴ Ympäristöministeriö, 2015. [Kaivetut maa-ainekset – jäteluonne ja käsittely](#). Muistio 3.7.2015.

Betoni- ja tiilijätettä sisältävä rakenne tulee peittää pilaantumattomalla maa- tai kiviaineskerroksella, päällystää asfaltilla tai muulla vastaavalla materiaalilla. Peittämisellä ja päällystämällä estetään jätteen leviäminen ympäristöön ja yleisen viihtyisyyden vähentyminen. Määräyksiä noudattamalla hyödyntämisestä ei ennakkoon arvioiden aiheudu ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Määräys ilmoituksen tekemisestä ennen toiminnan aloittamista on perusteltua, jotta kohteiden ja toiminnan valvonta on mahdollista. Ilmoituksen perusteella viranomaisen on mahdollista arvioida jätteen hyötykäytön soveltuvuus kohteeseen. Tarvittaessa viranomainen voi antaa tarkentavia ohjeita tai ohjeistaa hankkeeseen ryhtyvää hakemaan toiminnalle ympäristölupaa tai tekemään MARA-asetuksen mukainen ilmoitus ELY-keskukselle.

4. Polttoaineet ja muut vaaralliset kemikaalit

12 § Yleiset määräykset vaarallisten nestemäisten kemikaalien varastoinnista ja käsittelystä

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) mukaan vaarallisella kemikaalilla tarkoitetaan ainetta tai seosta, joka tulee luokitella tai merkitä CLP-asetuksen (1272/2008) mukaisesti, sekä muuta palavaa nestettä. Vaaralliseksi luokiteltu kemikaali voi olla esimerkiksi syttyvä, välittömästi myrkyllinen tai vesieliölle vaarallinen.

Määräyksillä ennaltaehkäistään vaarallisten nestemäisten kemikaalien varastoinnista ja käsittelystä aiheutuvia päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia. Vaaralliset nestemäiset kemikaalit voivat hallitsemattomasti ympäristöön päästyään aiheuttaa välittömästi tai viiveellä ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Ominaisuuksista riippuen kemikaalit voivat imeytyä nopeasti maaperään ja edelleen pohjaveteen sekä kulkeutua veteen liuenneena kauaskin vuotopaikalta, mahdollisesti viemäriverkostoon tai talousvesikaivoihin.

Ympäristön pilaantumisriskin ehkäisemiseksi vaaralliset nestemäiset kemikaalit on varastoitava kiinteistöllä niiden säilytykseen soveltuvissa tiloissa ja säiliöissä/astioissa, joissa on merkintä mitä kemikaalia ne sisältävät. Vaaralliset nestemäiset kemikaalit on merkittävä asianmukaisesti niiden turvallisen varastoinnin ja käsittelyn varmistamiseksi. Asiasta on lisäksi säädetty muun muassa kemikaalien luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskevassa CLP-asetuksessa sekä vaaralliseksi luokiteltujen jätteiden pakkaamisesta ja merkitsemisestä valtioneuvoston asetuksessa jätteistä (978/2021).

Määräyksessä vaarallisten nestemäisten kemikaalien varastointiin käytettäväksi säiliöksi katsotaan tilavuudeltaan yli 450 litraa oleva säiliö. Kemikaalivuotojen ehkäisemiseksi vaarallisten nestemäisten kemikaalien varastointiin käytettävän säiliön tulee olla joko kaksivaippainen tai sijoitettuna suoja-altaaseen. Suoja-altaan tilavuusvaatimuksella estetään kemikaalin pääsy ympäristöön ja viemäriverkostoon vahinko- tai onnettomuustilanteessa. Suoja-altaan tilavuusvaatimus perustuu Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) antamiin ohjeisiin.

Säännöllisellä tarkkailulla voidaan ehkäistä säiliön, suojauksen ja yhteiden huonosta kunnosta tai kulumisesta aiheutuvaa ympäristön pilaantumista. Mikäli säiliössä havaitaan vaurio tai kemikaalia on päässyt vuotamaan ympäristöön, säiliön haltijan on ryhdyttävä välittömiin toimenpiteisiin lisävahingon estämiseksi ja ympäristöhaitan torjumiseksi.

Ulkopuolisten pääsy vaarallisten kemikaalien varastopaikoille/säiliöihin on määräyksen mukaisesti estettävä, jotta ehkäistään mahdollisesta ilkeivallasta johtuvat vahingot ja niistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista.

Tukes edellyttää öljysäiliöiden tarkastajilta lupaa, joten öljysäiliön tarkastajan tulee olla määräyksen mukaisesti Tukesin hyväksymä. Muut säiliöt voidaan tarkastuttaa tehtävän edellyttämän ammattitaidon omaavalla tarkastajalla. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi pyytää tarvittaessa säiliön tarkastusta koskevat tiedot valvontaa varten.

13 § Maanpäällisiä polttoaine- ja kemikaalisäiliöitä koskevat määräykset

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä (344/1983) säädetään maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista. Päätös velvoittaa tarkastuttamaan säännöllisesti tärkeällä pohjavesialueella sijaitsevat maanalaiset poltto- ja dieselöljysäiliöt. Velvoite ei koske kaksoisvaippasäiliöitä, joissa on vuodonilmaisujärjestelmä, eikä suoja-altaassa olevia maanalaisia säiliöitä, joissa on hälyttävä vuodonilmaisujärjestelmä. Päätöksessä ei ole säädetty määräaikaistarkastuksista muiden vaarallisten kemikaalien säiliöiden osalta. Säiliön ja siihen liittyvän laitteiston kunnosta ja kulumisesta aiheutuvien vuotojen ja niiden ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi on tarpeen määrätä myös muiden kuin edellä mainitussa päätöksessä tarkoitettujen säiliöiden määräaikaistarkastuksista. Huonokuntoiset säiliöt voivat rikkoutuessaan ja vuotaessaan aiheuttaa maaperän ja pohjaveden pilaantumista.

Määräyksellä säiliöiden tarkastusvelvoitetta on laajennettu koskemaan maanpäällisiä yksivaippaisia säiliöitä pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä. Tämä on tarpeen, koska pohjavesialueella ja rantavyöhykkeellä on vesistön ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi noudatettava erityistä varovaisuutta. Tarkastusvelvollisuutta ei ole kuitenkaan tarpeen laajentaa kaksoisvaippasäiliöihin ja suoja-altaassa oleviin säiliöihin, joissa on määräyksen mukainen vuodonilmaisujärjestelmä, sillä niiden rakenne suojaa mahdolliselta vuodolta ja muodostaa näin ollen vähäisemmän ympäristöriskin.

14 § Maanalaisia polttoaine- ja kemikaalisäiliöitä koskevat määräykset

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä (344/1983) säädetään maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista. Päätös velvoittaa tarkastuttamaan säännöllisesti tärkeällä pohjavesialueella sijaitsevat maanalaiset poltto- ja dieselöljysäiliöt. Velvoite ei koske kaksoisvaippasäiliöitä, joissa on vuodonilmaisujärjestelmä, eikä suoja-altaassa olevia säiliöitä, joissa on hälyttävä vuodonilmaisujärjestelmä. Päätöksessä ei ole säädetty määräaikaistarkastuksista muiden vaarallisten kemikaalien säiliöiden osalta. Säiliön ja siihen liittyvän laitteiston kunnosta ja kulumisesta aiheutuvien vuotojen ja niiden ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi on tarpeen määrätä myös muiden kuin edellä mainitussa päätöksessä tarkoitettujen säiliöiden määräaikaistarkastuksista. Erityisesti yksivaippaiset maanalaiset polttoneste- ja kemikaalisäiliöt muodostavat merkittävän riskin pohjavedelle ja maaperän pilaantumiselle, mikäli niiden kunnosta ei huolehdita.

Kohdassa 14.1. säiliöiden tarkastusvelvoitetta on laajennettu koskemaan pohjavesialueella tai rantavyöhykkeellä sijaitsevia maanalaisia öljysäiliöitä niiden rakenteesta riippumatta sekä muita maanalaisia vaarallisen nestemäisen kemikaalin säiliöitä, jotta voidaan ehkäistä herkkien alueiden pilaantumista. Oulun seudun ympäristötoimen toimialueella maanalaisia kemikaalisäiliöitä on pääasiassa niillä pohjavesialueilla, joilta otetaan vettä yhdyskuntien tarpeita varten. Muiden maanalaisten säiliöiden kuin öljysäiliöiden tarkastusvelvollisuutta ei ole kuitenkaan tarpeen laajentaa kaksoisvaippasäiliöihin ja suoja-altaassa oleviin säiliöihin, joissa on määräyksen mukainen vuodonilmaisujärjestelmä, sillä niiden rakenne suojaa mahdolliselta vuodolta ja muodostaa näin ollen vähäisemmän ympäristöriskin.

Pohjavesialueella tai rantavyöhykkeellä sijaitsevan maanalaisen säiliön kunnostaminen pinnoittamalla on kielletty pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisriskin vuoksi. Pinnoituksen jälkeen säiliön vaipan kuntoa ei voi enää luotettavasti tarkastaa, eikä siten säiliön luokitusta ja luokitukseen perustuvaa tarkastusväliä määrittää.

Kohdassa 14.2. säiliöiden tarkastusvelvoitetta on laajennettu koskemaan muualla kuin pohjavesialueella tai rantavyöhykkeellä sijaitsevia maanalaisia öljysäiliöitä tai muita vaarallisen nestemäisen kemikaalin säiliöitä, jotta voidaan ehkäistä ympäristön pilaantumista. Tarkastusvelvollisuutta ei ole kuitenkaan tarpeen laajentaa kaksoisvaippasäiliöihin tai suoja-altaassa oleviin säiliöihin, joissa on määräyksen mukainen vuodonilmaisujärjestelmä, sillä niiden rakenne suojaa mahdolliselta vuodolta ja muodostaa näin ollen vähäisemmän ympäristöriskin.

15 § Maanalaisen säiliön käytöstä poisto

Käytöstä poistetut maanalaiset säiliöt putkistoineen ovat riski maaperän ja pohjaveden pilaantumiselle. Poistamalla säiliö maaperästä määräyksen mukaisesti ehkäistään säiliöstä aiheutuva maaperän ja pohjaveden pilaantuminen. Säiliön lisäksi on poistettava kaikki putket ja täyttöyhde, jotta ehkäistään vahinkotilanteet, joissa putkia ja täyttöyhdeä käytetään ilman säiliötä. Maasta nostettavan säiliön kunto on selvitettävä määräyksen mukaisesti, koska säiliö voi olla huonokuntoinen ja siinä voi olla halkeamia tai putkistosta on voinut vuotaa kemikaalia maaperään.

Tarkastuksen perusteella voidaan arvioida mahdollisia vuotokohtia, joista kemikaalia on päässyt leviämään maaperään. Säiliön noston yhteydessä havaitusta maaperän pilaantumisesta on ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaisille, jotta voidaan ryhtyä tilanteen edellyttämiin toimenpiteisiin. ELY-keskus on toimivaltainen viranomaisen pilaantuneen maaperän alueen laajuuden ja puhdistustarpeen selvittämisessä.

Öljysäiliön maahan jättäminen vaatii viranomaiselta tapauskohtaista harkintaa. Poikkeus voidaan myöntää, mikäli säiliön maaperään jättämisestä ei aiheudu maaperän pilaantumisen riskiä, säiliön poistaminen on säiliön omistajalle taloudellisesti kohtuutonta tai säiliön poistaminen vaarantaa esimerkiksi maaperän kantavuuden suhteessa rakennuksiin. Käytöstä poistetun säiliön maahan jättämisen perusteena ei voida pitää tulevaisuudessa mahdollisesti tapahtuvaa käyttöä. Poikkeamis- päätöksellä asianmukaisesti käytöstä poistettu ja puhdistettu säiliö voidaan jättää maahan ympäristötoimen tai rakennusvalvonnan antamien määräysten mukaisesti.

16 § Säiliöiden täyttö- ja kaluston tankkauspaikat

Säiliön täyttö- ja kaluston tankkauspaikoilla riskinä ovat täytön ja tankkauksen yhteydessä tapahtuvat kemikaalien ylivuodot. Tämän vuoksi on tärkeää, että täyttö- ja tankkauspaikat sijoitetaan ja rakennetaan niin, että ympäristön pilaantumista voidaan ehkäistä mahdollisimman hyvin ja mahdollisten vuotojen pääsy viemäriin, maaperään, pohjaveteen sekä vesistöön estetään.

Täyttö- ja tankkauspaikan pinnoittamisella tai muulla suojauksella parannetaan vuotojen talteenottoa ja ehkäistään kemikaalin pääsy ympäristöön. Määräyksen mukainen tiivis pinnoite on ensisijainen suojauskeino. Muuta suojausta, kuten imeytysmateriaalia, voidaan käyttää tapauskohtaisesti esimerkiksi siirrettävällä säiliön täyttö- ja kaluston tankkauspaikalla, kun paikkaa ei ole mahdollista pinnoittaa tai muutoin suojata tiiviisti. Määräyksen pinnoitevaatimus ei koske kiinteistöjen lämmitysöljysäiliöiden täyttöpaikkoja, joiden osalta tiiveysvaatimus voidaan katsoa täyttötapahtumien vähäisen määrän johtuen kohtuuttomaksi.

Säiliön tilavuuden ilmoittamista koskevalla määräyksellä ehkäistään säiliön ylitäyttöä ja vähennetään ympäristön pilaantumiseriskiä.

Toimittamalla vahinko- ja onnettomuustilanteissa syntyneet roiskeet ja muut likaantuneet ainekset, kuten käytetyt imeytysaineet, asianmukaiseen käsittelypaikkaan ehkäistään ympäristön pilaantumista.

5. Melun ja värinän torjunta

17 § Erityisen häiritsevä melu tai värinä yöaikaan

Melu on yksi yleisimpiä ja merkittävimpiä elinympäristön laatua ja viihtyisyyttä heikentäviä tekijöitä. Melu on ääntä, jonka ihminen kokee epämiellyttävänä tai häiritsevänä tai joka on muulla tavoin ihmisen terveydelle vahingollista tai muulle hyvinvoinnille haitallista. Melu voi aiheuttaa terveyshaittoja häiritsemällä tai vaikeuttamalla työskentelyä, lepoa ja nukkumista.

Määräyksellä suojataan asukkaita ja muita häiriintyviä kohteita yöaikaisilta häiriöiltä. Määräyksellä ohjataan työt tehtäväksi pääsääntöisesti päiväaikaan, jolloin töissä käytettävistä koneista ja laitteista ei katsota aiheutuvan kohtuutonta haittaa. Levon turvaamiseksi on määrätty tiukemmista aikarajoista sunnuntaisin ja juhlapyhinä. Juhlapyhillä tarkoitetaan kirkollisia ja perinteisiä suomalaisia juhlapyhä.

Erityisen häiritsevää melua tuottavien koneiden ja laitteiden melu voi olla iskumaista, kapeakaistaista tai muuten luonteeltaan häiritseviä ääniä tuottavaa. Erityisen häiritsevää melua voi aiheuttaa esimerkiksi lehtipuhaltimen, moottorisahan tai sirkkelin käyttö. Määräyksen mukaisia muita herkästi häiriintyviä kohteita ovat esimerkiksi sairaalat, hoitolaitokset ja päiväkodit.

Kiellon ulkopuolelle rajataan määräyksen mukaiset välttämättömät kunnossa- ja puhtaanapitotyöt, maa- ja metsätaloustyöt sekä muut vastaavat työt, joiden tekeminen yötyönä on perusteltua. Yhteiskunnan toimivuuden turvaamiseksi tehtäviä välttämättömiä ja kiireellisiä töitä voivat olla esimerkiksi vesi- ja viemärijohtotyöt, lumen auraus sekä liukkauden torjunta, tietoliikenneyhteyksiin ja pelastustoimintaan liittyvät työt. Maatalous- ja metsäelinkeinotoiminnan välttämättömäksi ja lyhytaikaiseksi erityisen häiritsevää meluhaittaa aiheuttavaksi toiminnaksi katsotaan esimerkiksi kyntö- ja kylvökoneiden sekä leikkuupuimurin käyttö. Välttämättömänä jakelutoimintana voidaan pitää esimerkiksi elintarvike- ja polttoainekuljetuksia.

18 § Ilmoitusvelvollisuus erityisen häiritsevää melua tai värinää aiheuttavasta toiminnasta

Määräyksellä selvennetään ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista meluilmoitusvelvollisuutta. Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaan ilmoitusta ei tarvitse tehdä ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta, yksityishenkilön talouteen liittyvästä toiminnasta, puolustusvoimien toiminnasta eikä sellaisesta tilapäisestä toiminnasta, josta kunta on ympäristönsuojelumääräyksissään määrännyt, ettei ilmoitusvelvollisuutta ole.

Määräyksessä on säädetty niistä toiminnoista ja tapahtumista, joista ei voida katsoa aiheutuvan kohtuutonta haittaa ja joiden osalta meluilmoitus on tarpeeton. Melun kohtuuttomuuden ja meluilmoituksen tarpeen arvioinnissa on otettu huomioon melun voimakkuuden lisäksi muun muassa melun kesto, toistuvuus, mahdollinen kapeakaistaisuus ja iskumaisuus, vuorokauden aika sekä alueen ja häiriintyvien kohteiden erityispiirteet. Melun kohtuuttomuuden ja meluilmoituksen tarpeen arviointi perustuu edellä mainittujen seikkojen kokonaisarviointiin.

Luettelo toiminnoista, joista meluilmoitusta ei tarvitse tehdä, ei ole tyhjentävä, vaan ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa velvoittaa toiminnanharjoittajan tekemään meluilmoituksen. Melun häiritsevyyden ja meluilmoituksen tarpeen arvioinnissa otetaan huomioon edellisessä kappaleessa esitetyt tekijät.

Kohdan 1 tavanomaiseksi rakentamiseksi katsotaan esimerkiksi elementtiasentaminen, betonivalu, ulkovuoraus, kattotyöt ja rakentamisen maansiirtotyöt. Tavanomainen purkutyö voi olla koneellista ja ei sisällä murskausta.

Kohdassa 2 tarkoitettu työn enimmäiskesto mahdollistaa välipäivät. Työ on kuitenkin suoritettava niin, että se kestää kokonaisuudessaan enintään 10 päivää. Muita määräyksessä tarkoitettuja vastaavia erityisen häiritsevää melua aiheuttavia töitä ovat esimerkiksi energiakaivon poraustyö ja suurtehoimurointi.

Kohdan 3 tarkoittamista ulkoilmakonserteista tai muista yleisötapahtumista ei lähtökohtaisesti katsota aiheutuvan sellaista meluhaittaa, joka edellyttäisi meluilmoituksen, kun vahvistettua äänentoistoa käytetään klo 7.00–22.00 välisenä aikana. Aikavälin rajausta perustuu päiväohjearvon määrittelyyn valtioneuvoston päätöksessä melutasoarvoista (993/1992). Määräyksen mukainen muu yleisötapahtuma voi olla esimerkiksi ulkoilmateatteri tai yhteislaulutilaisuus.

Kohdan 4 tarkoittamilla yleisökäyttöön tarkoitetuilla alueilla klo 7.00–22.00 välisenä aikana järjestettävien urheilu-, huvi- ja näytöstilaisuuksien, lukuun ottamatta moottoriurheilutapahtumia, ei katsota aiheuttavan sellaista meluhaittaa, että ne edellyttäisivät meluilmoituksen. Moottoriurheilutapahtumien melupäästöt ovat yleensä tavanomaisten yleisötilaisuuksien melupäästöjä huomattavasti suurempia ja häiritsevempiä, minkä vuoksi tapahtumasta tulee tehdä meluilmoitus. Yleisökäyttöön tarkoitettuja alueita ovat esimerkiksi urheilukentät ja oppilaitosten piha-alueet.

Kohdan 5 tarkoittama äänentoistolaitteiden käyttö mainostarkoituksissa ja kohdan 6 tarkoittama katusoitto ovat tavanomaisesti lyhytaikaista ja liikkuvaa toimintaa, joten häiritsevän melun ei katsota kohdistuvan tietyille asukkaille ja toimijoille.

Kohdan 8 tarkoittamia muita toimintoja, josta ei tarvitse tehdä meluilmoitusta, ovat esimerkiksi sirkus, tivoli tai ulkoilmaelokuvateatteri.

Vaikka toiminnasta ei tarvitsisi näiden ympäristönsuojelumääräysten perusteella tehdä meluilmoitusta, erityisen häiritsevää melusta tai tärinästä vastuussa olevan tahon tulee huolehtia ympäristönsuojelumääräysten 19 §:n mukaisesta tiedottamisesta ja 20 §:n mukaisesta asianmukaisesta äänentoistolaitteiden käytöstä.

19 § Tiedotusvelvollisuus erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta toiminnasta

Määräys koskee erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavaa toimintaa, joka ei edellytä ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista meluilmoitusta.

Tiedottamisvelvollisuudella vähennetään erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavista toiminnosta koettua haittaa ja varmistetaan, että vaikutuspiirissä olevat asukkaat sekä muut häiriintyvät kohteet voivat varautua ennalta haittoihin. Häiriintyviä kohteita ovat asuinrakennusten ohella esimerkiksi sairaalat, hoitolaitokset, päiväkodit ja yritysten toimitilat.

Tiedottamisajankohta ja -tapa määräytyvät toiminnan luonteen mukaan ja siitä päättää erityisen häiritsevää melusta tai tärinästä vastuussa oleva taho.

Tiedotteen sisällöstä on perusteltua määrätä, jotta melun tai tärinän vaikutuspiirissä olevat voivat varautua meluhaittaan ja ottaa yhteyttä suoraan melun aiheuttajaan.

20 § Äänentoistolaitteiden käyttö

Määräys koskee erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavaa toimintaa, joka ei edellytä ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista meluilmoitusta.

Määräyksellä rajoitetaan äänentoistosta aiheutuvia haittoja. Äänentoistolaitteiden jatkuva käyttö voi aiheuttaa kohtuutonta haittaa lähialueen asukkaille ja toimijoille. Erityisesti yöaikaan (klo 22.00–7.00) äänentoistolaitteiden käyttö ulkotiloissa voi häiritä laajasti lähiympäristöä. Häiriintyviä kohteita ovat asuinrakennusten ohella esimerkiksi sairaalat, hoitolaitokset, päiväkodit ja yritysten toimitilat.

Äänentoistoa käyttävän velvollisuus on ennaltaehkäistä ja rajoittaa melusta aiheutuvat haitat mahdollisimman vähäisiksi. Äänentoistolaitteiden suuntaamisella ja säädöillä sekä erilaisilla suojarakenteilla voidaan vaikuttaa merkittävästi toiminnasta aiheutuvaan melutasoon ja melun häiritsevyyteen.

Määräys koskee vain yleisötapahtumissa, tarjoilualueilla tai muissa tilapäisissä tapahtumissa käytettävästä äänentoistosta aiheutuvaa melua ulkoalueilla. Sillä ei voida rajoittaa esimerkiksi yksityishenkilön toimintaa tai muuta järjestyslain mukaista häiriökäytöstä, eikä sitä voida soveltaa sisätiloissa koettavaan häiriöön. Määräyksen mukaisella muulla tilapäisellä tapahtumalla tarkoitetaan esimerkiksi mainostarkoituksessa käytettyä äänentoistoa.

Ympäristönsuojeluviranomainen voi pyytää tarvittaessa tietoja äänentoistolaitteista ja niiden käytöstä valvontaa varten. Äänentoiston aiheuttamaa häiriötä voidaan arvioida annettujen tietojen perusteella.

6. Ilmansuojelu

21 § Rakennusten julkisivujen ja muiden rakenteiden kunnostaminen

Määräyksen tavoitteena on estää ympäristön pilaantuminen ja ympäristön yleisen viihtyisyyden vähentyminen. Määräyksellä pyritään varmistamaan rakennusten julkisivujen ja ulkotiloissa suoritettavien rakenteiden tai esineiden kunnostuksesta aiheutuvan pölyämisen tai muun vastaavan merkittävän päästön mahdollisimman tehokas torjunta ja estämään niiden leviäminen ympäristöön. Ennakkoon toteutetuilla riittäväillä suojaustoimenpiteillä voidaan vähentää haitallisia vaikutuksia ja ehkäistä niiden leviämistä.

Määräyksessä tarkoitettuja muita vastaavia merkittäviä päästöjä ovat esimerkiksi asbestia, PCB:tä, raskasmetalleja, liuottimia tai muita ympäristölle tai terveydelle vaarallisia aineita sisältävien materiaalien kunnostamisesta muodostuvat päästöt ilmaan, maaperään tai vesistöön.

Määräyksessä esineillä tarkoitetaan muun muassa siltoja ja veneitä. Pölyntorjuntamenetelmiä ovat esimerkiksi suojaressujen ja kohdeimureiden käyttö sekä pölyävien kohteiden kasteleminen.

Tiedottamisvelvollisuudella vähennetään ilmapäästöjä aiheuttavista toiminnoista koettua haittaa ja varmistetaan, että vaikutuspiirissä olevat voivat varautua ennalta haittoihin. Toiminnasta voi aiheutua haittaa tai häiriötä asukkaiden lisäksi esimerkiksi sairaaloille, hoitolaitoksille, päiväkodeille ja yritysten toimitiloille.

Muita, joille toiminnasta voi aiheutua haittaa tai häiriötä ovat asukkaiden ohella esimerkiksi sairaalat, hoitolaitokset, päiväkodit ja yritysten toimitilat.

22 § Kulkuväylien, pihojen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitotyöt

Hiekoitushiekan koneellinen poistaminen tai muu koneellinen kunnossa- ja puhtaanapitotyö aiheuttaa päästöjä ilmaan ja heikentää ilmanlaatua. Määräyksellä rajoitetaan päästöjä ilmaan ja ehkäistään ilmanlaadun heikkenemistä etenkin keväisin, jolloin ilmanlaatu on usein huono katualueiden voimakkaan pölyämisen vuoksi.

7. Muut määräykset

23 § Maa-ainesten käsittely ja varastointi

Maa-ainesten seulonnasta ja koneellisesta käsittelystä aiheutuu melu- ja pölyhaittaa lähiympäristölle. Myös maa-ainesten varastoinnista aiheutuu pölyämistä. Tämän vuoksi on perusteltua kieltää maa-ainesten käsittely ja varastointi 200 metriä lähempänä asutusta. Etäisyys määritetään maa-ainesten varastointi- tai käsittelypaikasta lähimpään asuin- tai vapaa-ajanrakennuksen seinään.

Käsiteltävien ja varastoitavien maa-ainesten tulee olla pilaantumattomia maa-aineksia, jotka eivät sisällä haitallisia aineita siten, että siitä voi aiheutua ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Tilapäisellä varastoinnilla tarkoitetaan alle kolme vuotta kestävää varastointia. Tilapäisyyden rajausta perustuu valtioneuvoston asetukseen kaatopaikoista (331/2013), jonka mukaan yli kolmen vuoden varastointi katsotaan luvanvaraiseksi jätteen loppukäsittelyksi.

24 § Tilapäinen kiviaineksen murskaus

Määräyksellä on vapautettu tilapäinen kiviainesten murskaus ympäristönsuojelulain 118 §:n tarkoittamasta meluilmoitusmenettelystä. Tilapäiseksi kiviaineksen murskaustoiminnaksi katsotaan samassa kohteessa kokonaiskestoltaan enintään 49 päivää tapahtuva toiminta. Kokonaiskesto mahdollistaa välipäivät toiminnassa. Tavanomaisesti kiviainesta murskataan maa-ainesten oton yhteydessä ja murskauspaikka ei sijoitu asutusalueiden läheisyyteen.

Murskauksesta muodostuu melua ja pölyä. Tämän määräyksen mukaista kiviainesten murskausta pidetään lyhytaikaisena, minkä vuoksi siitä ei katsota aiheutuvan kohtuutonta ympäristön pilaantumista. Määräyksen mukaisesta murskauksesta on kuitenkin tarpeen tehdä ilmoitus ennen toiminnan aloittamista, jotta viranomaisella saa tiedon toiminnasta ja voi tarvittaessa antaa lisäohjeita. Esimerkiksi murskauksen sijoittuminen pohjavesialueelle voi edellyttää toiminnalle ympäristölupaa.

Tiedottamisvelvollisuudella vähennetään murskaustoiminnasta koettua haittaa ja varmistetaan, että vaikutuspiirissä olevat asukkaat sekä muut häiriintyvät kohteet voivat varautua ennalta haittoihin. Tiedotteen sisällöstä on perusteltua määrätä, jotta vaikutuspiirissä olevat voivat varautua haittaan ja ottaa yhteyttä suoraan työn tekijään.

Murskaustoiminta on rajoitettu maanantaista perjantaihin päiväsaikaan toiminnasta aiheutuvien melu- ja pölyhaittojen vähentämiseksi.

25 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja

Yleinen määräys valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamisesta on annettu ympäristönsuojelulain 202 §:n 3 momentin 6 kohdan nojalla.

26 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Ympäristönsuojelulain 202 §:n 4 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksistä. Kohtuuttomien tilanteiden välttämiseksi voi olla tarpeen poiketa ympäristönsuojelumääräyksistä, joten ympäristönsuojeluviranomaiselle on annettu mahdollisuus käyttää yksittäistapauksessa harkintaa näistä määräyksistä poikkeamiseen.

27 § Seuraamukset ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta ja laiminlyönnistä

Määräyksen tarkoituksena on selventää ympäristönsuojelumääräysten rikkomuksen ja laiminlyönnin seuraamuksia viittauksella ympäristönsuojelulain vastaaviin säännöksiin. Ympäristönsuojelulain 18 luvussa on valvontaa ja hallintopakkoa koskevat säännökset, joiden perusteella valvontaviranomainen voi kieltää määräysten vastaisen menettelyn tai määrätä velvollisuuden täytettäväksi muulla tavoin. Määräyksen tehosteeksi voidaan käyttää pakkokeinoja.

8. Määräysten voimaantulo

28 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo

Päätös määräysten hyväksymisestä annetaan ympäristönsuojelulain 203 §:n 2 momentin mukaisesti tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin kuulutetaan ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta.

Uusien määräysten voimaantulon myötä aiemmat ympäristönsuojelumääräykset on tarpeen kumota.

Oulun seudun ympäristönsuojelumääräysten perustelut

Hailuoto, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulu, Tyrnävä